

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

LEGISLATURA VI

Prolečna sesija

Komisija za Poljoprivredu, Šumarstvo, Ruralni razvoj, Sredinu i Prostorno planiranje

Sastanak br. 23

Priština, dana 10.7.2018, u 11:00

Zgrada Skupštine, sala N-302

Z A P I S N I K

Sastanku prisustvovali : Daut Haradinaj, Liburn Aliu, Lutfi Zharku, Andin Hoti, Danush Ademi, Ganimete Musliu, Salih Salihu, Salih Zyba, Enver Hoti.

Odsutni : Besa Gaxherri i Srdjan Mitrović.

Po pozivu komisije prisustvovali : Nenad Rikallo-Ministar MP, Mevlydin Krasniqi- zm. Ministra, Ekrem Gjoka-v.d. u ARP, Bekim Hoxha direktor departmana vinarstva, i Adem Arifaj predsednik komisije za procene štete .

Staf podrške Komisije : Bajram Badivuku, Ylber Sherifi, Editë Mehmeti.

Sastanak presedavao, **Daut Haradinaj**, Presednik Komisije.

Dnevni red :

1. Usvajanje dnevnog reda ;
2. Usvajanje zapisnika sa sednice od 3.7.2018;
3. Izveštaj ministra poljoprivrede za štete na Kosovu od nedavnih padavina ;
4. Razno.

1. Usvajanje dnevnog reda

Dnevni red je usvojen bez primedbe.

2. Usvajanje zapisnika od 3.7.2018 i 26.6.2018

Presednik komisije je predložio usvajanje ova dva zapisnika da bude na sledećoj sednici komisije.

3. Izveštaj ministra poljoprivrede za štete na Kosovu od nedavnih padavina

Presednik Daut Haradinaj je rekao da je Komisija pozvala Ministra poljoprivrede Nenad Rikalo i poželio mu dobrodošlicu. Razlog za ovaj poziv su štete načinjene na Kosovu nakon nedavnih padavina, dok izveštaj dobijen od Ministarstva od 28.6.2018 g. može se smatrati nekompletan jer izveštaji od terena pokazuju da ima još štete koja nisu evidentirana. I ma još problema u poljoprivredi, nastavio je, naveo je zahtev odbora proizvođača malina zbog

smanjenja cena ovog proizvoda koja oštećuje znatno farmere. On je pozvao članove komisije da postavljaju pitanja nakon govora ministra, i rekao da se više usredsrede na temu i dao je reč ministru.

Ministar Nenad Rikalo, takođe se zahvalio na saradnji i obraćanju komisije u vezi sa štetom u poljoprivredi prouzrokovanom zadnjim padavinama, rekao je da su inspektori ministarstva odmah izašli na terenu i prema pripremljenom izvještaju vrednost štete iznosila je 1,2 miliona eura, a opština Orahovac je opština koja je pretrpela najveću štetu. Međutim, to ne predstavlja svu štetu jer nije se uspjelo uključiti celokupna vrednost štete jer ona se može povećati, ministarstvo će završni izvještaj pripremiti u narednim danima.

U okviru toga on je naveo da su glavni problemi za ministarstvo: nedostatak zaštite od grada, poljoprivrednog osiguranja i fonda za kompenzaciju. Za sistem zaštite od grada, on je istakao da rade model sa švajcarskom organizacijom da bi postao deo naše poljoprivrede, dodajući da ovaj problem nije samo za MP, ali i drugih institucija, kao što je KFOR, koja se uključuje u bezbednosno pitanje. On je dodao da sa Svetskom Bankom su već godinu dana na projektu uvođenja poljoprivrednog osiguranja, i došli u fazu kada se priprema pravni osnov za to i da su veoma blizu pokrenuti pilot projekat za 7-9 poljoprivredna kultura. Ova ideja će se realizovati na takav način da u okviru subvencija dodati novu meru i svim zainteresovanim farmerima da bi osigurali svoje poljoprivredne proizvode mogu da dobiju subvencije do 50% dok 50% od personalnog učešća. Ne postoji poseban fond za naknadu štete u poljoprivredi, ali kada se dođe do rebalansa budžeta videće se da li ćemo moći uspeti nadoknaditi 20 do 25 odsto oštećenja. Za fond o naknadu štete od 2009 g. zatraženo je od strane Ministarstva finansija, ali nismo dobili pozitivan odgovor.

On je izrazio spremnost zajedno sa prisutnim zvaničnicima ministarstva da odgovore na pitanja koja se postavljaju.

Liburn Aliu je postavio pitanja o zaštiti od grada, da li su počeli o tome razgovori sa KFOR-om, jer on ima informacije o tome da je ovaj sistem postojao osamdesetih godina, zašto se nije raspravljao o ovom pitanju do danas; da li se obratio MP Vladi za isplate šteta, jer ove godine ne može biti korisna ako zahtev MP-a kasni; donacije da li će biti isplaćene ove godine, a sledeće personalno pitanje za ministra bilo je da li može objasniti vezu između dve kompanije Koncpet Pro i Ektra Fruit, jer iz različitih medijskih informacija nije bilo činjenica kako bi se mogla objasniti veza između ova dva kompanija, znači da li postoji sukob interesa.

Salih Salihu pozdravio je Ministra i dodao da je neophodno njegovo prisustvo u parlamentu, jer i pored poziva on je odsutan, s obzirom na značaj poljoprivrede, njegovo prisustvo bi olakšao rešenje problema koji nastaju sa terena u vezi poljoprivrede, takođe je postavio pitanja, iz oblasti štete u poljoprivredi na Kosovu, nedostatak fonda za osiguranja u poljoprivredi, nedostatak protivgradnog sistema koja utiče da naš farmer uvek bude u riziku. On je takođe naveo nezadovoljstvo koja su postavljena od strane Unije poljoprivrednika u pogledu dodela sredstava i naglasio da treba veća kontrola njihovog rada u vezi sa ovim grantovima, jer njihova destinacija često se menja, i zašto se ne postavljaju krivične prijave protiv nasilnika subvencije, drugi problem je nedostatak poljoprivrednih inspektora na poljoprivrednom zemljištu, gde se svake godine uzurpira oko 500-1000 ha, takođe je istakao da je ministarstvo bez inspektorata za poljoprivredu ne može biti u potpunosti funkcionalan.

Predsednik **Daut Haradinaj** tražio je od poslanika da se uglavnom koncentrišu na problem koji je ministar ukazao, dodajući pitanja o tome da li se mogu obezbijediti sredstva za nadoknadu štete u optimalnim rokovima, navodeći konkretno jednu površinu oko 71 ha vinograda oštećene gradom, koja ne samo za ovu godinu, ali i sledeće godine biće problem u vezi donošenja prinosa, dao je reč **Ganimete Musliu** koja u okviru diskusije ministra u vezi rebalansa budžeta pitala šta ako ne dođe do rebalansa, to znači da fermeri će ostati bez nadoknade štete, takođe je pitala zašto još nema liste garantova za 2017 g., osim preizbornog izveštaja. Ona je tražila razumevanje od ministra za monogo postavljena pitanja jer nisu vezana današnjim dnevnom redom ali to je vezano obrazloženjem da njegovo odsustvo u parlamentarnim sednicama onemogućava poslanicima postavljanje drugih pitanja.

Andin Hoti je zahvalio prisutnima i medijama potencirajući važnost ove sednice i nastavio konstatiranjem da Orahovac kao najoštećenija opština je pretrpela štetu na površini od 1400 ha u vrednosti od 4.7 miliona evra sa poljoprivrednim kulturama i ostalom infrastrukturom, zato je apelovao za pomoć od strane vlade jer ona kao jedini zaštitnik treba da reaguje ako se zna da fermeri ovog kraja nemaju drugog izvora za život. Imajući u vidu to što je rekao ministar u vezi toga da će nakon rebalansa videti šta mogu učiniti, on je naveo da bi to pitanje do sada već bi trebalo rešiti. U vezi osiguranja u poljoprivredi pitao je šta je preduzeo ministarstvo do sada, koliko će ko platiti, koliko fermer a koliko vlada. Postavljao je zahtev da se premešta program male pomoći farmera od opština severa na opštine kao što su Prizren i Orahovac.

Salih Zyba potencirao je da investicija za poljoprivredu je neophodnost zbog toga što štete se svake godine ponavljaju, zatim pitao koliko su veštaci bili involvirani u procenu štete u Orahovcu, da li je diskutiran u vladu rebalans budžeta, šta je do sada uradio ministarstvo za osiguranja u poljoprivredi jer investicije od toga zavisu, da li se diskutiralo sa KFOR-om o sistemu zaštite od grada.

Enver Hoti urgirao je što se tiče subvencija i drugih pomoći i rekao da se to treba brže procenti jer su to sezonalne pomoći, zatim je pitao u vezi nacrt zakona koje su po planu trebali da pristignu u skupštini, o šumama, o hrani, o poljoprivredi, alkoolnim pićima, pogotovu o šumama koje trpe veliku štetu i koje se uzastopno degradiraju na veoma divlji način. Predsednik **Daut Haradinaj** se nadovezao sa poslanikom potencirajući nacрте koje treba poslati vlada i rekao da se nada da će se brzo poslati skupštini.

Lutfi Zharku je spomenuo odsustvo ministra tokom interpelance u skupštini oko severa u vezi 2,5 miliona evra i pitao u vezi AU 09/2018 šta je bilo kriterijum da se odredi region severa kao nerazvijena zona, zatim pitao u vezi tretiranja dokumentacije aplikanata bez Kosovskog pečata i druge pravilnosti koje se treba poštovati od tamošnjih institucija. **Predsednik Daut Haradinaj** je postavio pitanje u ime **Danush Ademi** u vezi uličnim psima zahtevajući od ministarstva da zatraži odgovornost od opština jer predstavljaju opasnost naročito u dubokim zonama gde žive manjine, dok **Andin Hoti** je zatražio fokusiranje prisutnih na temu, naročito o pitanju kada će se realizovati finansijska pomoć oštećenima.

Predsednik Daut Haradinaj je istakao da su pitanja poslanika bila korektna, imajući u vidu da je bilo i pitanja koja su bila van teme. Pre nego što je dao reč ministru istakao je da postoji mogućnost da pitanja i odgovori budu oglašeni i postavljati ih pismeno.

Ministar Nenad Rikalo je rekao da je bilo dosta pitanja ali neka se mogu spojiti i odgovoriti jednim odgovorom, ono što je važno istaći, rekao je, treba da se zna da nema posebnog fonda za pomoć od šteta, zato treba videti mogućnost da se pomogne sredstvima ministarstva koji su na raspolaganju ali i postavljajući zahtev vladi da se interveniše od rezervi, on se složio, ne da se čeka rebalans bunjeta. Ubrzo, nastavio je, će se početi sa uplaćivanjem finansijskih pomoći, možda za mesec ili mesec i po ali još jednom potencirao da dokumentacija nije još kompletirana u vezi šteta. Utvrđivanje štete ministarstvo vrši izlaskom na teren svakodnevno, tako da se nadamo da će se ubrzo kompletirati izveštaj koji će predstavljati Adem Arifaj o procenu štete. U nastavku je dao reč prisutnim saradnicima u ministarstvu. **Bekim Hoxha**-direktor departamenta za vinarstvo je objasnio način procene štete u vinogradima gde je bilo dosta štete, gde se prvo osniva komisija sa dva opštinska člana i jedan od departamenta za vinograde, zatim uz pomoć katastra za vinograde precizno se određivalo oštećena zona sa totalnom površinom od 2200 ha i u okviru toga štete su procenjeni po procentu, takođe je naveo da su oštećena i kulture povrća, dok **Adem Arifaj** predsednik komisije za procenu štete, je objasnio da opštine šalju izveštaje koje se utvrđuju izlaskom na teren za njihovu verifikaciju, prošle godine, nastavio je, štete su bile u iznosu od 15 miliona, dok ove godine procene ukazuju znatno manje 1.2 miliona evra, ali to je verovatno zbog toga što prošle godine ništa se nije uplatilo i zbog toga što više opština nisu izvestili, kao i činjenica da kao ministarstvo nemamo budžetsku liniju uplaćivanja za prečinjene štete, ipak do kraja godine se očekuje završni izveštaj. U vezi sistema protiv grada ministarstvo nije imala negativan odgovor od KFOR-a zbog ugrožavanja vazdušnog prostora. Takođe **Ekrem**

Gjokaj je dodao da se 2012 g. obavio jedna analiza u vezi spremnosti i zainteresovanja kompania osiguranja i banaka za osiguranje u poljoprivredi, rezultirao je da iste nemaju interesovanja. On je dodao da sa Svetskom Bankom se radi u vezi projekta da se uvedu osiguranja u poljoprivredi, i došlo se do toga da se priprema zakonska osnova za to, administrativno uputstvo je u javnoj diskusiji. U vezi objave dobitnika garantova rekao je da će se objaviti na drugoj polovini jula pošto je bilo mnogo aplikacija i neće biti kašnjenja u vezi subvencija i garantova. U vezi monitorisanja dobitnika u ministarstvu se vodi anketiranje sa 2000 dobitnika i 5000 gubitnika garantova, koja će služiti za izradu novog programa. Što se tiče gubitka poljoprivrednog zemljišta to je u nadležnosti opština a ministarstvo je odgovorna za izmenu destinacije zemljišta i to nikako ne dozvoljava bez dobrog obrazloženja. Nakon ponovnog zainteresovanja od strane **Ganimete Musliu** u vezi objave liste garantova **Ekrem Gjokaj** je odgovorio da su još 7 predmeta pri kraju tako da na kraju jula meseca će se objaviti lista. **Ministar Rikalo** nastavio je u vezi pitanja zašto je odsutan u skupštini rekavši da on uvek odgovara na pozive, tako i komisija može da poseti MP kada god želi i smatra potrebnim, parlamentarna pitanja koja su njemu obraćena do sada su bila samo dva, interpelacija koja se vodila sa premijerom a trebalo je da se vodi sa njim, se desilo zbog zdravstvenih razloga a ne političkih ili slično, momentalno su neke nesuglasice između koalicionih partnera koja po njemu će biti prevaziđeni. U vezi pitanja zašto su 4 severne opštine oglašene nerazvojne, rekao je da je to utvrdio komisija na osnovu limita nerazvijenosti farmera tih krajeva, sigurno iduće godine će doći red Prizrenu sa okolinom ali je ideja bila da se poveća razvijenost i ovog kraja. Za pitanje **Liburna Aliu** je zahvalio na korektnosti ali i dodao da sve što mu interesuje može doći do dokumenata koja su u sudu jer to je sada predmet suda, pre svega, naveo je, da se tu radi o diskreditiranju njegovog personaliteta, ništa drugo. Za pitanje zašto kasni zakoni koji se trebaju poslati skupštini je rekao da jedini razlog je to da ministarstvo ne želi ponoviti greške koje su nanele do vraćanja zakona na doradu, u vezi šuma itd, dok dva su zakona postata ali su još u postupku pred vladom. Zakon za poljoprivredu se sprema za 2019 g. dok za osiguranje je rekao da će se raditi po sistemu 50 poljoprivrednik 50% kompania osiguranja. Za veoma važan produkt u Kosovu maline ministarstvo će se postarati zajedničkim finansiranjem sa USAID-om da bi došlo do izražaja kao u izvozu tako i uvozu.

Daut Haradinaj se zahvalio ministru oko praksi i rekao da se možemo nasloniti i kod država regiona gde se subvencije prilagođavaju zavisno koliko kilograma i ko ima za izvoz, i potencirao da potrošnja maline na Kosovu je niska dok za izvoz dostiže vrednost do 15 miliona godišnje što znači da je veoma značajna i da ovaj produkt je zasejena u 2000 ha ukupne površine. Dopunska pitanja su bila kao što sledi : **Lutfi Zharku** je pitao da li se tretiralo dokumentacija aplikanta isto kao u prošloj vladi ; **Enver Hoti** pošto su albanci na 4 opštine severa imali poteškoća u vezi osiguranja dokumentacije od opštine, kako mislite rešiti ove žalbe; **Salih Zyba** pošto izveštaj ne obuhvata i štete koje su bile opet sada kada je počela setva, kolika je ta šteta i koliko je uticalo nesporazum koalicionih partnera na menadžiranje u ministarstvu, koji su koraci da malina postane strateški interes za Kosovo ; **Salih Salihu** je pitao o sastavu komisije za procenu štete, dok **Andin Hoti** je pitao zašto izveštaj ima neusklađenost što se tiče brojeva hektara i kada će biti završni izveštaj sa naplaćivanjem šteta; **Liburn Aliu** je izrazio zainteresovanje u vezi odluke suda o superkontroli slučaja kompanije extra fruit, i fonda za 4 opštine severa zbog sumnje da je osnovan po etničkoj osnovi. U vezi postavljanja sistema protiv grada i na Kosovu, pitao je zašto da ostane samo Kosovo bez toga ako to imaju države u regionu koji takođe imaju avijaciju i ne smeta im ništa ovaj sistem, znači dali ima razloga zašto samo ovde ne može da funkcioniše ovaj protivgradni sistem, jer kao što se vidi, štete od grada su postali ozbiljan problem za poljoprivredu.

Ministar Nenad Rikalo, je ponovio da završni izveštaj biće objavljen sredinom meseca avgusta kojom prilikom će se obaviti i nadoknade. Orahovac je najoštećenija opština od padavina, dok kriterijum za nerazvijene krajeve se oduzima nivo razvoja u tom kraju i tako će se nastaviti i iduće godine kada će se ponovo pomoći nerazvijeni krajevi. U vezi protivgradnog sistema je rekao da je kompleksna tema i treba da se reši u okviru i ostalih institucija, ne samo u ovom

ministarstvu, kojom prilikom u toku je razmatranje jedan Švajcarski projekat zaštite od grada sa mrežama. Sve aplikacije do sada oko 120, nastavio je, su bili podnešeni od albanaca i drugih i svi su tretirani istim rangom kako je predviđeno, i nije bilo nikakvih političkih implikacija u vezi projekta.

Predsednik **Daut Haradinaj** na kraju se zahvalio Ministru o prisustvu na komisiji i spremnosti za saradnju.

Sastanak komisije završen u 12:50

Pripremljeno od :
Stafa podrške Komisije.

Predsednik Komisije,
Daut Haradinaj